

NWIB JAARVERSLAG 2019

Koninklijk Nederlands Instituut Rome

Inhoudsopgave

1. Terugblik vanuit missie en beleid.....	3
2. Activiteiten.....	4
a. Onderwijs.....	4
b. Onderzoek.....	5
c. Promotie en voorlichting.....	9
d. Samenwerking.....	9
e. Valorisatie / maatschappelijke impact.....	10
3. Middelen.....	11
a. Personeel.....	11
b. Huisvesting en ICT.....	12
c. Bibliotheek.....	13
d. Communicatie.....	13
e. Financiën.....	15
4. Klantanalyse en waardering.....	15
a. Waardering.....	15
b. Gebruik van producten en diensten.....	16
Bijlage 1 Onderwijsproductie.....	18
Bijlage 2 Wetenschappelijke productie.....	21
Bijlage 3 Valorisatie activiteiten.....	31
Bijlage 4 Studenten en bursalen.....	32
Bijlage 5 Samenwerking.....	37
Bijlage 6 Overzicht personeel.....	39
Bijlage 7 Financiële verantwoording.....	40
Bijlage 8 Wetenschappelijke Adviesraad.....	41

1. Terugblik vanuit missie en beleid

De strategische nota 2018-2022 is de leidraad voor de activiteiten van het KNIR in het verslagjaar 2019 geweest. Het uitgangspunt daarbij is dat er voortgebouwd is op de voorspoedige resultaten op het gebied van onderwijs en onderzoek in de voorafgaande jaren. Eén van de belangrijke elementen van de strategie voor de periode 2018-2022 is het doelgroepenbeleid. Naast de traditionele doelgroep van (Research) Master studenten en promovendi wil het KNIR meer bieden voor bijvoorbeeld getalenteerde Bachelor studenten en onderzoekers in de beginfase van hun studie- en academische loopbaan. Als voorbeelden van nieuwe activiteiten in 2019 kunnen in dit verband genoemd worden dat er voor de doelgroep jonge onderzoekers vijf nieuwe KNIR-colloquia georganiseerd zijn en er voor het eerst een minor voor Bachelor studenten van 30 ECTS in samenwerking met het NIKI verzorgd is. Deze beide nieuwe beleidslijnen van het KNIR zijn in 2019 met succes tot uitvoering gebracht.

Hoewel er door de ingrijpende verbouwing van 2014-2017 weliswaar meer fysieke capaciteit beschikbaar is, is ook in 2019 geconstateerd dat de grenzen van de groei, als het gaat om de inzet van de staf, bereikt zijn. Immers, niet alleen het onderwijs- en onderzoekprogramma - vergelijkbaar met dat van de jaren 2017-2018 - is uitgevoerd, maar daar bovenop zijn ook de nieuwe initiatieven ontplooid. De belasting van de KNIR-staf is in het najaarsoverleg met de leden van de Wetenschappelijke Adviesraad (nogmaals) besproken. Een deel van de oplossing voor de overbelasting van de staf zal gezocht blijven worden in het efficiënter organiseren en ondersteunen van de onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. Mede om die reden is in 2019 besloten de functie van directeur bedrijfsvoering (tijdelijk) uit te breiden tot een fulltime functie. Dit besluit heeft geleid tot de benoeming per 1 februari 2020 van dr. Rita Landeweerd als directeur bedrijfsvoering KNIR met standplaats Rome.

De recente verruiming van de faciliteiten aan het instituut biedt de NWIB-partners volop kansen om hun docenten aan het KNIR onderwijs te laten organiseren. Het KNIR en zijn penvoerder de Rijksuniversiteit Groningen hebben steeds gestreefd naar een evenredige benutting van deze extra capaciteit door alle NWIB-partners. Desondanks ontstond er over een plan van de RUG voor een nog betere benutting onduidelijkheid, die mede leidde tot de petitie '*Behoud het KNIR voor de gehele Nederlandse academische gemeenschap*', die ruim 2600 keer ondertekend werd.¹ De RUG heeft vervolgens tegenover het NWIB-bestuur verduidelijkt dat haar beleid precies hierop gericht was: de (extra) faciliteiten aan het KNIR zouden in gelijke mate aan alle partneruniversiteiten ten goede moeten komen. Met deze oproep is ten slotte het vertrouwen hersteld.

De resultaten van het KNIR zijn in lijn met het activiteitenplan 2019. Het KNIR heeft – ondanks de publicitaire onrust – een productief jaar achter de rug. Het overleg met de penvoerder is na de zomer van 2019 hervat met de komst van interim-directeur en oud RUG-bestuurder prof. dr. Elmer Sterken (per 1 september 2019). Er is een begin gemaakt met het nadenken over een nieuwe strategie – in opdracht van het NWIB-bestuur staat deze aan het einde van het kalenderjaar 2020 gepland – en een kritische zelfstudie van het KNIR is opgesteld, als ook de voorbereidingen op het nieuwe strategisch plan. De selectieprocedure voor de nieuwe wetenschappelijk directeur is eind 2019 afgerond. Prof. dr. Lautaro Roig Lanzillotta zal per 1 mei 2020 starten bij het KNIR.

Voorts is de planning tot de inrichting van een eigen – bescheiden – laboratorium gestart. Zorgen blijven er evenwel bestaan rond de steeds groter wordende verplichtingen voor studenten in het thuisprogramma, waardoor de komst van studenten naar Rome steeds moeizamer wordt. Dit is een blijvend punt van aandacht in de overleggen met de NWIB-partners.

¹ De petitie vindt u hier: <http://www.behoudhetknir.petities.nl/>

Wat betreft onderzoek is het KNIR er trots op te kunnen vermelden dat het Hoofd Oudheid dr. Tesse Stek een grote subsidie voor vergelijkend onderzoek naar Romeins Italië en Portugal verworven heeft. Ook is het het vermelden waard dat het KNIR in het kader van het (nieuwe) KNIR Fellowship programma in 2019 drie fellows benoemd heeft om de onderzoekactiviteiten en de KNIR online publicaties en outreach te ondersteunen.

2. Activiteiten

a. Onderwijs

Tabel 2.1 Onderwijsactiviteiten in verslagjaar 2019

	aantal cursussen	aantal studenten	duur (in dagen)	toegekende ECTS	% alfa	% beta	% gamma
Bachelor / Honours	6	70	71	418	78%	3%	19%
Bachelor & (Research) Master	1	10	0	30	100%	0%	0%
(Research) Master	2	22	37	75	92%	0%	8%
(Research) Master / PhD	11	140	153	705	92%	1%	7%
Postacademisch	1	26	5	n.v.t.	27%	15%	58%
Overig (o.a. externe cursussen)	13	165	114	623	82%	2%	19%
TOTALEN	34	433	380	1851	78%	3%	19%

Een complete lijst van de betreffende activiteiten is te vinden in bijlage 1.

Het totaal aantal gerealiseerde cursussen in het KNIR ligt heel dichtbij het geplande aantal zoals opgenomen in het activiteitenplan 2019 (planning was 35). Er is een lichte stijging van het aantal cursussen verzorgd door externen en een kleine daling in het aantal cursussen verzorgd door het KNIR zelf. Dit sluit aan bij het streven de onderwijsinspanningen van de eigen staf te beperken ten gunste van de tijd beschikbaar voor onderzoek. Het aantal studenten dat heeft deelgenomen aan de cursussen is minder hoog dan verwacht, maar wel gestegen ten opzichte van 2018. Enkele cursussen zijn niet doorgedaan door verschillende oorzaken, o.a. een te bescheiden aantal toelaatbare studenten. Het is duidelijk dat de werving van studenten continue aandacht behoeft. Het is ook van groot belang dat vanuit de NWIB-partners er zorggedragen wordt voor voldoende ruimte in de programma's om deelname aan de cursussen mogelijk te maken. Ook zou het beschikbaar stellen van een basale onderwijsvergoeding voor gastdocenten van de betrokken instellingen helpen. Het aantal onderwijs/verblijfsdagen is wel hoger dan in eerdere jaren, dit heeft te maken met de minor die in samenwerking met het NIKI in het najaar van 2019 heeft plaatsgevonden. Wat betreft het aantal behaalde EC valt op dat er een stijging is geweest in de omvang toegekende ECTS voor de cursussen voor Master- en PhD-niveau ten opzichte van 2018. Het is goed hierbij op te merken dat de opbrengsten van de cursussen niet alleen in termen van behaalde ECTS moeten worden benoemd, maar dat de opbrengst voor de individuele student veel meer omvat dan studiepunten: het gaat om nieuwe leerervaringen, verdieping van kennis en ondersteuning bij de keuze voor vervolgstudie. Juist wat betreft die opbrengsten in bredere zin, moet vooral de minor gezien worden als een heel succesvolle en waardevolle investering van docenten en studenten.

Het KNIR heeft al langer de wens een bredere groep studenten te trekken dan alleen uit het domein geesteswetenschappen. Dat bijna 20% van de studenten die deelnamen aan onze cursussen in 2019 uit het gamma-domein afkomstig waren, is een positief teken.

Een van de doelstellingen van het KNIR is om, naast de eigen cursussen, ook cursussen te faciliteren van NWIB-partners en andere relaties. Die doelstelling is ook dit jaar goed behaald.

Andere nieuwe onderwijsinitiatieven zijn de twee archeologische field schools die dit jaar georganiseerd zijn in de Apennijnen en in Romeins Portugal, die samen een studielast van in totaal 110 ECTS vertegenwoordigen. Deze zijn meegenomen in tabel 2.1.

Tabel 2.2 Onderwijsactiviteiten voorgaande jaren

	aantal cursussen	aantal studenten	duur (in dagen)	toegekende ECTS	% alfa	% beta	% gamma
Verslagjaar 2019	34	433	380	1851	78	3	19
Verslagjaar 2018	34	375	320	1752	75	5	20
Verslagjaar 2017	30	381	303	1597	80	3	17

b. Onderzoek

Tabel 2.3 Onderzoek

Aantallen	2019	2018	2017
Promotieonderzoeken (verdedigd)	2	3	3
- eigen staf (co)promotor	1 ²	1	1
- deelnemende universiteiten	1	2	2
Promotieonderzoeken (begeleiding)	18	29	26
- eigen staf (co)promotor	4	6	4
- deelnemende universiteiten	14	23	22
Expedities en/of (veldwerk)projecten	3	1	2
Wetenschappelijke bijeenkomsten	28 ³	52	57
Wetenschappelijke publicaties staf	24	25	19
Wetenschappelijke presentaties staf	15	26	34

² Naast betrokkenheid bij promoties die vallen onder de definitie van KNIR-projecten, waren stafleden ook betrokken bij verschillende externe promoties als lid van de leescommissie.

³ Dit aantal is exclusief de (twee)wekelijks gehouden KNIR Debates.

Tabel 2.4 Top vijf representatieve wetenschappelijke bijeenkomsten 2019

Naam	Aard bijeenkomst	Aantal bezoekers	Bijzonderheid
Workshop <i>Roma e la Formazione di un Italia 'Romana'</i> 17-18 juni	Sapienza/KNIR	80	i.s.m. G.L. Gregori, M.C. Biella, M. Maiuro, E. Tassi
Conferentie <i>Diverging Trajectories: Approaches to Italian Urbanism in the Era of the Roman Conquest</i> 26-27 juni	KNIR/ Queens University/ Saint Mary's University	65	Organisator: Tesse Stek i.s.m. M. Mc Callum, F. Colivicchi
Roundtable <i>The Future of Governance. The 'Mediation' of Democracy in Italy and Europe</i> 29 maart	KNIR	45	Organisator: KNIR Fellow José van Dijck i.s.m. Harald Hendrix
Symposium <i>The Sensitive Past. History & Heritage Education in Italy and the Netherlands</i> 31 januari-1 februari	KNIR/op locatie	35	Organisator: Asker Pelgrom i.s.m. Bjorn Wansink (UU) en Euroclio
Colloquium <i>The Politics of Post-Conflict Heritage Reconstruction</i> 3-5 december	KNIR	25	Organisator: Gertjan Plets (UU)

De complete lijst van de betreffende activiteiten staat in bijlage 2.

De uitvoering van de nieuwe KNIR-colloquia heeft veel aandacht en tijd gekost van de staf, maar heeft ook veel opgeleverd. Er hebben in 2019 vijf colloquia plaatsgevonden. Jonge onderzoekers op uiteenlopende vakgebieden zijn in de gelegenheid gesteld met een gezelschap experts op hun vakgebied in een 3-daagse bijeenkomst hun onderzoeksplannen te presenteren en intensief te bediscussiëren. De colloquia zullen in 2020 worden voortgezet, zij het met enkele aanpassingen. Het maximum aantal van drie zal aangehouden worden. Ook zal bij de selectie van de colloquia nog meer rekening gehouden worden met de 'legacy' voor het KNIR zelf.

De selectie van de vijf meest representatieve wetenschappelijke bijeenkomsten in 2019 laat zien dat het KNIR uiteenlopende typen van wetenschappelijke bijeenkomsten organiseert. Congressen voor een specialistische groep vakgenoten, symposia over actuele vraagstukken met ook een duidelijke valorisatie-component, colloquia met jonge onderzoekers en ronde tafeldiscussie met medewerking van senior fellows van het KNIR.

Wat betreft de begeleiding van promoties valt op dat verschillende PhD projecten door middel van gedeelde supervisie een brug slaan tussen KNIR en de Italiaanse, Duitse, Nederlandse en Britse instituten. Voorbeelden zijn de samenwerkingen met Sapienza, Augsburg en UCL voor Oudheidstudies.

In de instituutsreeks *Papers of the Royal Netherlands Institute in Rome* zijn in 2019 bij uitgeverij Edizioni Quasar de nummers 66 en 67 verschenen, te weten

M.J. Versluys, K. Bülow Clausen en G. Capriotti Vittozzi (red.), *The Iseum Campense from the Roman Empire to the Modern Age. Temple - Monument - Lieu de Mémoire*.

S. Russell, "His great genius was to make landscapes". *The Roman Years of Herman van Swanevelt (c. 1603-1655)*

In het najaar van 2019 is een besluit genomen om drie typen onderzoeksaffiliaties aan het KNIR te onderscheiden. De groep die tot voor kort werd aangeduid als fellows van het KNIR, te weten hoogleraren van de NWIB-universiteiten die voor een onderzoekverblijf aan het KNIR verbonden waren, zal vanaf 2021 onderdeel worden van het nieuwe Visiting Professor-programma. Het programma Artist-in-Residence, een gezamenlijk programma met de Akademie van Kunsten (KNAW), blijft in de huidige vorm gehandhaafd. Sinds het najaar 2019 is een 'nieuw' fellow-programma gestart. Dit programma is gericht op talentvolle Italiaanse onderzoekers, passend onderzoekprofiel van het KNIR, die met hun kennis, expertise en enthousiasme een waardevolle bijdrage leveren aan het onderwijs en onderzoek van het KNIR en tegelijkertijd de banden met de Italiaanse wetenschappelijke gemeenschap versterken. Aan het fellowship zijn geen inkomsten verbonden, maar wel kunnen fellows gebruik maken van de onderzoekfaciliteiten van het KNIR (email-adres, ondersteuning van en werkplek in de bibliotheek) en is er een bescheiden onderzoek- en reisbudget beschikbaar. De fellowships hebben de looptijd van een jaar en worden toegekend op voordracht van de stafleden van het KNIR. In 2019 benoemde het KNIR de volgende onderzoekers als KNIR-fellows:

Dr. Anita Casarotto, archeologie
 Agnese Livia Fischetti MA, archeologie
 Dr. Loredana Lorizzo, kunstgeschiedenis.

Dit nieuwe fellow-programma heeft meteen in het eerste jaar al veel vruchten afgeworpen. Alle hier bovengenoemde fellows waren met succes betrokken bij onderwijs, publicaties, de organisatie van congressen en/of onderzoekpresentaties op het KNIR.

Studenten en bursalen

In tabel 2.5. staat een overzicht van de aantallen studenten voor wie het KNIR activiteiten heeft ontplooid of aan wie een studiebeurs is toegekend.

Tabel 2.5 Studenten en bursalen

	2019	2018	2017
Begeleide scripties (BA, MA, RMA)	14	15	28
Traineeships (postacademisch)	1	4	2
Studiebeurzen onderzoek (aantal personen)	36	28	37
Studiebeurzen onderzoek (totaal aantal weken)	254	220	198
Studiebeurzen onderwijs (aantal personen)	190	221	230
Studiebeurzen onderwijs (totaal aantal dagen)	1953	2285	2550
Stagebemiddelingen land van vestiging	0	0	0
Stagiaires bij het instituut:	4	3	7
▪ Uit Nederland	2	1	2
▪ Uit Italië	2	2	4
Overige faciliteiten	-	-	-

De complete lijst van de betreffende activiteiten is te vinden in bijlage 4.

Het aantal begeleide scripties is lager dan gepland en ook lager dan in eerdere jaren. Er is niet een eenduidige verklaring hiervoor te geven. Het aantal toegekende beurzen voor onderzoek is volgens planning. De uiteindelijke verblijfsduur van bursalen is lager dan voorzien was in het activiteitenplan, maar de groei van de afgelopen jaren is wel voortgezet. Dit betekent dat de ruimere verblijfsfaciliteiten steeds meer gebruikt worden. Het aantal toegekende beurzen voor onderwijs is lager dan in voorgaande jaren. Dit hangt mogelijk mede samen met de al eerder genoemde lichte terugloop van aanmeldingen van studenten voor de cursussen. Het KNIR heeft hiervoor de nodige aandacht en werkt hieraan.

Wat betreft de uitvoering van het stagebeleid van het instituut blijven de aantallen achter bij de ambitie. In het afgelopen jaar is veel tijd en energie gestoken in de organisatie van twee nieuwe programmaonderdelen van het KNIR, de minor en de KNIR-colloquia. De verwachting is dat nu voor deze onderdelen de eerste leerzame ervaringen zijn opgedaan, deze minder tijd zullen kosten en er in de komende periode weer meer ruimte komt voor andere belangrijke activiteiten, zoals het aantrekken en ondersteunen van stagiaires en trainees.

Wetenschapsgebieden

In onderstaande tabel is in globale percentages aangegeven hoe de totale tijdbesteding van de staf (wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke) voor onderwijs en onderzoek is toegerekend aan de verschillende wetenschapsgebieden.

Tabel 2.6 Inzet naar wetenschapsgebied

Wetenschapsgebied	2019	2018	2017
Archeologie en oudheidstudies	27	28	27
Kunstgeschiedenis	14	12	14
Taal, cultuur en geschiedenis van het land van vestiging	20	15	24
Taal, cultuur en geschiedenis van Nederland	5	0	0
Liberal Arts & Sciences	24	30	23
Andere wetenschapsgebieden, te weten: Rechten, economie, bouwkunde, natuurwetenschappen, geneeskunde	10	15	12
Totaal	100%	100%	100%

In grote lijnen is de verdeling voor 2019 vergelijkbaar met die van voorgaande jaren. Archeologie en Oudheidstudies blijft het grootste domein van het instituut wat betreft aantallen studenten en promovendi. Taal, cultuur en (kunst)geschiedenis vormen, zoals te verwachten, het tweede domein. Veel van de onderzoeksonderwerpen op het terrein van deze laatste gebieden hebben een link met de Nederlandse geschiedenis. De andere wetenschappen hadden in 2019 een iets bescheidener aandeel dan voorgaande jaren. Dit is een punt van aandacht voor de toekomst, mede in het licht van het strategisch doel van het KNIR om zijn profiel nadrukkelijk te verbreden naar andere wetenschapsgebieden.

c. Promotie en voorlichting

In tabel 7 is een overzicht opgenomen van de verschillende promotieactiviteiten van het KNIR in 2019.

Tabel 2.7 Promotie- en voorlichtingsactiviteiten

Aantallen	2019	2018	2017
Aanwezigheid beurzen NL	9**	0*	0*
Aanwezigheid beurzen in vestigingsland	0	0	0
Aantal bezochte HO instellingen NL	8	10	7
Aantal bezochte HO instellingen land van vestiging***	25	15	17

* Exclusief de frequente voorlichtingsactiviteiten van de KNIR Ambassadeurs binnen de Nederlandse universiteiten en vakorganisaties.

** Het betreft hier de aanwezigheid van de ambassadeurs op voorlichtingsbeurzen op de NWIB-instellingen. Daarnaast ontplooiën de ambassadeurs nog vele andere voorlichtingsactiviteiten die niet in dit getal zijn inbegrepen.

*** Berekening op basis van aanwezigheid van de KNIR staf bij wetenschappelijke en onderwijsbijeenkomsten aan Italiaanse universiteiten, waarbij het betreffende staflid *actief* de bekendheid van het instituut heeft bevorderd (naast zijn vakinhoudelijke bijdrage aan de bijeenkomst in kwestie).

Stafleden van het KNIR hebben een uitgebreid netwerk, zowel in Italië als in Nederland en nemen veelvuldig deel aan (onderzoeks)bijeenkomsten bij Nederlandse en Italiaanse wetenschappelijke instellingen. Zij vertegenwoordigen bij die gelegenheden het KNIR en laten zien wat het instituut te bieden heeft op het gebied van onderwijs, onderzoek en mogelijkheden voor samenwerking. Overigens zijn de netwerken niet alleen beperkt tot universitaire instellingen. Stafleden hebben ook uitstekende contacten en samenwerkingsverbanden met andere buitenlandse instituten, overheidsorganisaties, bibliotheken, musea en andere culturele instellingen in Italië. Ook deze contacten dragen bij aan het vergroten van de zichtbaarheid van het KNIR.

d. Samenwerking

In de loop van de jaren is een uitgebreid en stevig netwerk ontstaan van samenwerkingspartners van het KNIR. In Nederland zijn dat naast de universiteiten en onderzoekscholen, ook de KNAW, de Akademie van Kunsten, voor het bijzondere programma Artist in Residence, en ook instanties als het RKD en het RMO.

Er is verder intensieve samenwerking met buitenlandse instituten in Rome, in het bijzonder met de Belgische Akademie, de British School in Rome, de American Academy Rome, de Duitse Bibliotheca Hertziana – Max-Planck-Institut für Kunstgeschichte, de Biblioteca di Storia Moderna e Contemporanea, het Istituto per la Storia del Risorgimento Italiano en met de twee grootste universiteiten in Rome, Sapienza en Roma Tre. Recent is ook een samenwerking tot stand gekomen met de universiteiten van Catania en Salerno, door de participatie van het instituut in het PRIN-project *Il brigantaggio rivisitato. Narrazioni, pratiche e usi politici nella storia dell'Italia moderna e contemporanea*. Ook met de Associazione Internazionale di Archeologia Classica, waar het KNIR in het bestuur vertegenwoordigd is, de Soprintendenza van Lazio, die van Molise en die van Basilicata zijn uitstekende contacten, die van grote waarde zijn voor het Nederlands archeologisch onderzoek in Italië. Er is een samenwerkingsproject met de Soprintendenza van Molise opgezet waarvoor die instantie K€200 heeft toegezegd. Dit project zal in de loop van 2020 tot uitvoering worden gebracht. Nieuw is de uitbreiding van archeologisch onderzoek naar het westelijke Mediterrane gebied, in samenwerking met de Universiteit van Evora in Portugal en het Instituto de Arqueología te Mérida (Consejo Superior de Investigaciones Científicas (CSIC)) in Spanje. Dit heeft studentenuitwisselingen tussen Nederland, Portugal, Spanje en Italië gefaciliteerd.

e. Valorisatie / maatschappelijke impact

In onderstaande tabel is de valorisatie van algemeen gerichte activiteiten, die door het KNIR zijn georganiseerd of gefaciliteerd, opgenomen.

Tabel 2.8 Valorisatie

Aantallen	2019	2018	2017
Bijeenkomsten voor algemeen publiek	6	14	17
Publicaties gericht op een algemeen publiek	7	2	2
Presentaties door stafleden gericht op een algemeen publiek	25 ⁴	20	23
Mediaoptredens staf	3	3	4
Bijeenkomsten van bestuurders, beleidsmakers, politici, etc.	2	7	7

De complete lijst van de betreffende activiteiten is te vinden in bijlage 3.

Het KNIR hecht zeer aan het betrekken van een breed, niet-wetenschappelijk publiek bij zijn activiteiten. Het instituut wil aan inwoners van de stad Rome en aan niet-vakgenoten in Nederland en daarbuiten laten zien wat het KNIR doet en waar de staf mee bezig is. Een mooi voorbeeld van samenwerking tussen wetenschappers en maatschappelijke organisaties was het colloquium over *Urban Democracy*, waarbij een afvaardiging van een activistisch buurtcomité uit de Romeinse wijk San Lorenzo was betrokken.

Veel van de wetenschappelijke bijeenkomsten van het KNIR hebben ook een valorisatie-element, in de zin dat veel lezingen openstaan voor bezoekers van buiten: collega-wetenschappers van andere instituten of universiteiten in Rome, maar ook voor een algemeen publiek. Daarnaast organiseert het KNIR ook lezingen die specifiek bedoeld zijn voor een algemeen publiek en treden stafleden op in externe evenementen bedoeld voor een niet-wetenschappelijk gehoor.

Het tijdschrift *Roma Aeterna*, dat een aantal malen per jaar verschijnt mede met steun van het KNIR en gericht is op een breed publiek van geïnteresseerden in de geschiedenis van Rome, is een ander mooi voorbeeld van valorisatie.

⁴ In dit getal zijn ook alle bijeenkomsten georganiseerd op het KNIR die openstonden voor publiek meegerekend, denk bijvoorbeeld aan publiekslezingen als onderdeel van een wetenschappelijk symposium.

3. Middelen

a. Personeel

Tabel 3.1 Personele bezetting

	aantal fte			lokaal / gedetacheerd
	2019	2018	2017	
Directie en management	0,09*	0,1	0,1	detach
Directeur (wp of obp)	0,09	0,1	0,1	
Overig management				
Wetenschappelijke staf	3,83	3,9	3,9	detach
Onderzoekformatie	1,0	1,1	1,1	
Onderwijsformatie	2,8	2,8	2,8	
Fellows / gastdocenten / gastonderzoekers	6**	4	6	
Onderzoekformatie		3	5	
Onderwijsformatie				
Stagiairs	4	1	7	
Onderzoeksformatie		0	1	
Onderwijsformatie				
Bibliotheek	2,4	2,4	2	lokaal
Niet-wetenschappelijke staf	5,55	5,55	5,35	lokaal
secretariaat	2,8	2,8	2,6	
financieel beheer	0,75	0,75	0,75	
gebouwgebonden functies	2	2	2	
diverse ondersteuning	0	0	0	
Totalen	11,87	11,95	11,35	

* De wetenschappelijk directeur is per 1 augustus vertrokken. De interim-directeur is per 1 september aangetreden.

** Gecursiveerde aantallen betreffen posities niet ten laste van het personeelsbudget van het KNIR en drukken aantallen uit en geen fte's. De fellows werken in het KNIR vooral aan onderzoek, maar dragen ook bij aan het onderwijs via gastcolleges en masterclasses. Hiervoor is het niet goed mogelijk fte's te berekenen.

De formatie is in 2019 op hetzelfde niveau gebleven als in 2018. Het vertrek van de directeur is opgevangen door benoeming van prof. dr. Elmer Sterken als interim-directeur. Op die manier is er meer tijd gemaakt voor het vinden van een goede definitieve opvolger voor prof. dr. Harald Hendrix. In november is de procedure hiervoor afgerond. Prof. dr. Lautaro Roig Lanzillotta zal per 1 mei 2020 starten als wetenschappelijk directeur van het KNIR.

In de loop van 2019 is ook de wervingsprocedure gestart voor de opvolging van Hoofd Kunstgeschiedenis dr. Arno Witte. Dit heeft geleid tot de benoeming van dr. Matthijs Jonker als nieuw Hoofd Kunstgeschiedenis per 1 januari 2020.

De bescheiden uitbreiding van de formatie van het secretariaat en de bibliotheek is ook in 2019 noodzakelijk gebleken en derhalve gehandhaafd. Dit verklaart de 0,95 fte verschil tussen de geplande en de uiteindelijke inzet in 2019.

b. Huisvesting en ICT

In onderstaande tabellen is het gebruik van de logiescapaciteit van het instituut gedurende het verslagjaar opgenomen.

Tabel 3.2 *Bezettingsgraad gastenverblijven in 2019*

Totale gastenkamer- capaciteit (= aantal slaapplekken x 365 per jaar)	Aantal overnachtingen		Bezettingsgraad uitgedrukt in % (= aantal overnachtingen / totale aantal overnachtingen x 100)
	Betaald	Onbetaald	
Aantal slaapplekken x 365= 15964	2419	4838	45%
Aantal kamers x 365= 6570	1656	2754	67%

Ruimten	Bezetting	Maximaal beschikbaar	Bezettingsgraad
Gastenverblijven cursisten en begeleiders (7 kamers)	1543	2555	60%
Gastenverblijven onderzoekers en gasten (11 kamers)	2867	4015	71%
Totalen	4410	6570	67%

Door de verbouwing, die in 2017 werd afgerond, zijn er meer slaapplekken gecreëerd voor cursisten en begeleiders. De ambitie is om deze verruimde faciliteiten zo goed mogelijk te benutten. De 80% bezetting vermeld in het activiteitenplan 2018 is helaas nog niet gehaald en is wellicht te ambitieus. Hierboven werd al opgemerkt dat niet alle geplande onderwijsactiviteiten doorgang hebben gevonden. Bovendien bleken ook een aantal activiteiten logistiek niet goed op elkaar aan te sluiten, waardoor het tegelijkertijd of direct achter elkaar plannen van verblijven niet altijd mogelijk was. Ervaring leert dat een gemiddelde bezettingsgraad van de kamers van 75% een voor de toekomst haalbaar doel zou moeten zijn.

Er hebben in 2019 geen grote (ver-)bouwwerkzaamheden plaatsgevonden. Wel is een aantal aanpassingen gepleegd die beschouwd kunnen worden als nawerk van de grote verbouwing, die plaatsvond in de periode 2014-2017.

Veiligheid is een blijvend punt van aandacht. Hiervoor zullen in 2020 verdere acties worden ondernomen en er zal een nieuw calamiteiten/ontruimingsplan worden opgesteld. In 2019 is een extra brandtrap geplaatst als uitbreiding van de evacuatiemogelijkheden in geval van calamiteiten op de 2^e verdieping en het trappenhuis. Ook zijn er met het oog op toezicht en veiligheid bewakingscamera's geplaatst aan de buitenzijde van het gebouw, zodat het secretariaat beter zicht heeft wie toegang wil tot het gebouw.

Wat betreft onderzoek is in 2019 gestart met het maken van een plan voor de inrichting van een klein archeologisch lab in de kelder van het KNIR. Dit plan zal in 2020 tot uitvoering worden gebracht.

In 2019 zijn verschillende verbeteringen aangebracht in de internet- en computerfaciliteiten. De twee servers voor opslag, programmatuur en back-up zijn vervangen. Alle Access Points zijn vervangen. Alle telefoons zijn vervangen en er is een nieuw VOIP systeem geïnstalleerd. Op het gebied van security is de firewall *geüpgraded*. Een groot deel van de computers en laptops is volgens het schema vervangen. Tevens zijn er informatieschermen op de balie bij de bibliotheek en het secretariaat geplaatst.

Na jaren van onderzoek lijkt het nu eindelijk mogelijk om het KNIR aan te sluiten op glasvezel. De voorbereidingen zijn inmiddels opgestart en afspraken voor aanleg zijn gemaakt met de leverancier. Tevens is besloten om de website van het KNIR te vernieuwen. De website krijgt een modernere uitstraling en moet stabiel en eenvoudiger in het onderhoud worden.

c. Bibliotheek

Tabel 3.3

	2019	2018	2017
Aantal boeken	31.700	35.597	ca. 59.000
Aantal tijdschriften	170	237	312
Aantal digitale bestanden			
▪ in KNIR	Nb	1117	947
▪ in URBS		ca. 4300	ca. 4.000
Aantal nieuw verworven titels			
- boeken	255	205	280
- tijdschriften	0	21	15
- digitale bestanden	Via RUG	via RUG	ca. 300
Omvang collectie in lopende meters	1459	1.459	n.t.b.
Aantal unieke bezoekers	170	144	ca. 150

Ook in 2019 is er veel werk verzet in de organisatie van de bibliotheek. Een paar mijlpalen verdienen het hier genoemd te worden. In de eerste plaats vonden de voorbereidingen plaats voor de laatste fase van een ingrijpende opruimactie die begin 2020 is afgerond. Een aanzienlijk aantal boeken werd gereed gemaakt voor afvoer naar een extern magazijn. Hierdoor is ruimte gekomen voor nieuwe titels. Er vond ook enige herindeling en herclassificatie plaats van bepaalde delen van de bibliotheek, ook werden een aantal nieuwe secties toegevoegd, zoals Numismatics en ArcheLab. Een andere belangrijke mijlpaal was dat de collectie van de KNIR-bibliotheek, via het netwerk URBS, opgenomen is in de online catalogus OCLC Worldcat. Ook werd de bibliotheek lid van de internationale Art Libraries Group waarmee de collectie ook ontsloten kan worden via de speciale discovery catalog van deze groep.

Voor de nabije toekomst is van belang zorg te dragen voor een goede klimaatbeheersing in het magazijn van de bibliotheek in de kelder van het KNIR waar de collectie van kostbare, oude werken wordt bewaard. Ook de ontsluiting en conservatie van het omvangrijke fotoarchief van het KNIR vraagt verdere aandacht en de juiste faciliteiten.

d. Communicatie

Het KNIR onderhoudt dagelijks de relatie met zijn contacten en overige geïnteresseerden via digitale communicatiekanalen. Met zijn wekelijkse en maandelijkse digitale nieuwsbrieven bereikt het instituut een groot aantal lezers over de hele wereld. Daarnaast bericht het KNIR ook regelmatig op haar Facebookpagina. Het instituut heeft de ambitie om in de toekomst ook andere sociale media platformen (intensiever) te gaan gebruiken (o.a. Twitter, LinkedIn en Instagram), in de wetenschap dat zichtbaarheid in de digitale wereld van groot belang is. Het KNIR is bezig een integraal communicatieplan te ontwikkelen. De eerste fase daarvan is inmiddels begonnen: sinds september 2019 is het KNIR in nauwe samenwerking met de Rijksuniversiteit Groningen begonnen met het opzetten van een nieuwe KNIR-website. De verwachting is dat deze website in september 2020 gelanceerd zal worden.

Om het onderwijs- en beurzenprogramma van het KNIR onder de aandacht te brengen is in 2019 het beleid gecontinueerd om systematisch wervende advertenties te plaatsen in door studenten geredigeerde tijdschriften (vnl. geesteswetenschappen), waarvan het lezerspubliek voor het overgrote deel bestaat uit studenten. Ondanks herhaalde pogingen tot verbetering en meer efficiëntie, heeft het KNIR in 2019 opnieuw moeten constateren dat met het systeem Sugar CRM (Client Relation Management), waar al sedert 2014 aanzienlijke investeringen voor zijn vrijgemaakt, niet de beoogde resultaten zijn geboekt. Daarom is er in september 2019, na uitvoerig overleg met de RUG, besloten om te stoppen met Sugar CRM en intensief te zoeken naar een CRM-systeem dat beter aansluit bij de behoeften van het KNIR.

Ook in het verslagjaar 2019 is gebleken dat de meest effectieve communicatie met aspirant studenten en jonge onderzoekers vorm krijgt via de activiteiten van de KNIR Ambassadeurs. Zij weten door hun aanwezigheid tijdens beurzen, voorlichtingsdagen en colleges effectief de aandacht van studenten te vestigen op de kansen die het KNIR biedt. In 2019 hebben de Ambassadeurs zich specifiek gericht op het onderhouden van contacten met docenten en studieverenigingen om het KNIR via hen bij studenten onder de aandacht te brengen. Aan verschillende universiteiten hebben zij ook collegepraatjes gehouden bij relevante opleidingen (o.a. bachelor- en masteropleidingen Geschiedenis, Kunstgeschiedenis, Archeologie). Verder organiseren ze met succes eigen evenementen en trekken ze hiermee de aandacht van studenten en jonge onderzoekers die nog niet met het KNIR bekend zijn. Hoogtepunt hiervan was de vierde editie van de *Nacht van Rome*, die op 18 mei 2019 plaatsvond. Een groep van bijna 100 personen kwam naar debatcentrum De Balie in Amsterdam om te luisteren naar presentaties van KNIR-alumni en naar debatten met prominente denkers en politici. In september 2019 heeft Suzan van de Velde het voorzitterschap overgedragen aan Joost Snaterse en is er een nieuwe groep KNIR Ambassadeurs samengesteld die het KNIR in het academisch jaar 2019-2020 vertegenwoordigt.

Behalve de KNIR Ambassadeurs heeft ook de geheel uit KNIR-alumni bestaande redactie van het magazine *Roma Aeterna* een belangrijke rol gespeeld in het bevorderen van de zichtbaarheid van het instituut bij een algemeen publiek. Dat gebeurde onder meer bij de evenementen ter gelegenheid van de lancering van de twee afleveringen van dit publiekstijdschrift, dat mede door het KNIR mogelijk wordt gemaakt.

De Stichting *Vrienden van het KNIR* houdt met iedereen die het KNIR een warm hart toedraagt contact door diverse activiteiten in Nederland te organiseren. De bekendste hiervan is de jaarlijkse Vriendendag, die op zaterdag 6 april 2019 bovendien een jubileumeditie beleefde. De Vriendendag begon in het Allard Pierson Museum en werd afgesloten met een borrel in Kapitein Zeppos (Amsterdam). Het evenement trok veel academici, KNIR-alumni en andere belangstellenden. Het was daarmee een uitgelezen moment om de belangstelling in Nederland voor het instituut te stimuleren en om vrienden en belangstellenden met elkaar én met het instituut in contact te brengen. Daarnaast verzorgt de stichting een eigen (digitale) nieuwsbrief, zodat alle Vrienden op de hoogte blijven van de ontwikkelingen in en rondom het KNIR.

De Stichting Vrienden van het KNIR is verantwoordelijk voor de toekenning van de Ted Meijerprijs. Deze prijs, vernoemd naar de in 1997 overleden ex-directeur van het KNIR, wordt eenmaal per jaar uitgereikt voor de beste scriptie of dissertatie op het gebied van de geesteswetenschappen, in relatie tot Italië en in het bijzonder tot Rome. De prijs stelt de winnaar in de gelegenheid zich tijdens een verblijf op het KNIR te oriënteren op een promotie- of postdoctoraal onderzoek. De Ted Meijerprijs 2019 is toegekend aan dr. Elsemieke Daalder voor haar proefschrift *De rechtspraakverzamelingen van Julius Paulus. Recht en rechtvaardigheid in de rechterlijke uitspraken van keizer Septimius Severus* waarop zij aan de Universiteit Leiden in oktober 2018 *cum laude* promoveerde.

e. Financiën

Tabel 3.4 Financiële hoofdlijnen

	Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
Baten	2.004.215	1.946.352	1.893.527
Lasten	1.973.800	1.796.326	1.869.945
Saldo	30.415	150.193	23.582

Het resultaat over 2019 is ruim K€100 positiever dan was begroot. De grootste afwijkingen zijn de volgende:

- De personeelslasten wp zijn K€50 hoger dan begroot. Dit kwam deels omdat de lasten te laag waren begroot en deels omdat indirecte personeelslasten (voor verhuizingen) hoger uitvielen dan voorzien.
- Voor de post huisvestingslasten was een vrij hoog bedrag begroot, maar een aantal geplande aanpassingen en voorziene onderhoudswerkzaamheden zijn doorgeschoven naar een volgend jaar.
- De uitgaven voor de bibliotheek zijn lager dan begroot. Voor de bibliotheek was voorzichtigheidshalve een vrij ruim bedrag opgenomen in de begroting.
- De hogere kosten voor communicatie komen vooral door verdubbeling van de kosten voor telefonie vanwege de overgang in 2019 op VOIP.
- In de activiteitgebonden kosten is geschoven met bepaalde kosten onder de verschillende deelbudgetten, hetgeen voor een belangrijk deel de verschillen tussen begroting en realisatie verklaart. Verder zijn voor het KNIR-fellowprogramma (begroot K€125) aanzienlijk minder kosten gemaakt dan begroot, omdat dit programma niet in de geplande vorm is uitgevoerd in 2019.

4. Klantanalyse en waardering

a. Waardering

Al het onderwijs dat als onderdeel van het KNIR-curriculum wordt verzorgd door de staf van het KNIR wordt standaard geëvalueerd via een anonieme schriftelijke enquête onder de deelnemers. De resultaten hiervan worden na elk semester besproken in het docententeam bestaande uit de academische staf.

Voor het jaar 2019 zijn van 16 cursussen evaluaties beschikbaar. De cursussen worden bijzonder goed beoordeeld. Er is heel veel positief commentaar. Studenten noemen de cursussen interessant, intensief, uitdagend, een unieke ervaring, met inspirerende docenten, en in een prachtige omgeving.

In de bespreking van de evaluaties wordt vooral gekeken naar opvallende hoge of lage scores en opbouwende feedback. Op basis hiervan worden inhoudelijke en/of organisatorische verbeterpunten geformuleerd die worden meegenomen in het programma van het volgend jaar.

b. Gebruik van producten en diensten

Tabel 4.1 Gebruik producten en diensten in 2019

Aantallen afkomstig van	UVA	VU	UL	RUG	UU	RU	Overige	Totalen	Bijzonderheden
1. Onderwijs									
Gastdocenten	4	2	6	2	2	1	5	22	
Cursisten	37	27	37	19	47	17	6	190	
docenten externe cursus	3	1	0	12	4	10	2	32	
cursisten externe cursus	11	0	6	28	18	47	8	118	
overig:	-	-	-	-	-	-	-	-	
2. Onderzoek									
Gastonderzoekers	18	7	9	19	28	7	72	160	
Promovendi	1	1	1	1	-	1	1	6	
expedities/veldwerkprojecten	-	-	-	-	-	15	-	15	
overig: Artist in Residence	-	-	-	-	-	-	1	1	
3. Studenten									
begeleide scripties	4	3	3	2	2	1	0	15	
stagiaires / trainees	2	1	0	0	0	0	0	3	
overige faciliteiten	-	-	-	-	-	-	-	-	
4. Toegekende beurzen									
BA studenten	-	-	-	-	-	-	-	-	
Honours studenten	-	-	-	-	-	-	-	-	
(R) MA studenten	8	3	6	3	3	1	-	24	
(Aspirant)PhD	2	2	2	2	1	1	1	11	
Postdoc	-	-	1	-	-	-	-	1	
5. Huisvesting									
studenten	50	28	43	47	65	62	14	311	
(aspirant) PhDs en postdocs	4	6	13	3	4	2	1	33	
onderzoekers/docenten	30	11	15	33	34	18	79	220	
overig	14	4	10	12	10	9	47	106	
aantal overnachtingen	1297	565	1099	891	1221	1135	1049	7257	

6. Overige diensten	UVA	VU	UL	RUG	UU	RU	Overige	Totalen	Bijzonderheden
Cultureel	-	-	-	-	-	-	-	-	
contractonderwijs	-	-	-	-	-	-	-	-	
Bemiddeling in NWIB kader	-	-	-	-	-	-	-	-	
overig:	-	-	-	-	-	-	-	-	

In de administratie van het KNIR worden verschillende hoedanigheden van bezoekers en gasten bijgehouden. De tellingen in tabel 4.1 zijn, net als voor 2018, gebaseerd op verblijven van personen in een unieke hoedanigheid. Hierdoor worden dubbeltellingen voorkomen.

Tijdsbesteding

In onderstaand schema is in globale percentages de totaal beschikbare tijd die voor de verschillende instellingen is besteed weergegeven.

4.2. Tijdsbesteding naar gebruiker

Gebruiker	2019	2018	2017
Universiteit Leiden	15	15	18
Universiteit Utrecht	17	16	12
Radboud Universiteit Nijmegen	16	17	19
Rijksuniversiteit Groningen	12	16	11
Universiteit van Amsterdam	18	19	19
Vrije Universiteit Amsterdam	8	6	6
Andere Nederlandse universiteiten	1	4	2
Vlaamse universiteiten	1	1	1
Universiteiten land van vestiging	0	3	4
Niet aan bepaalde universiteiten toerekenbaar	3	2	2
Hogescholen	0	1	1
Niet WO / HBO gebruikers	9	-	-
	100%	100%	100%

Er zijn geen opvallende verschuivingen in het gebruik door de NWIB-partners. Wel valt op dat de belangstelling vanuit de RUG het meest varieert over de jaren en in 2019 opnieuw een daling laat zien. In de laatste regel van de kolom staat het aandeel van gebruikers die niet direct gelieerd zijn aan een onderwijsinstelling.

Bijlage 1 Onderwijsproductie

Naam cursus	Instelling / instituut	Doelgroep	Aantal dagen	Aantal deelnemers	Aantal toegekende ECTS	Discipline(s)
KNIR Winterschool <i>Roma Caput Mundi</i> 3-16 januari	KNIR	BA/Honours	13	18	108	Alfa Overig, Gamma, Geschiedenis, GLTC, Kunstgeschiedenis, Archeologie/Oudheid
<i>Retorica in Rome</i> 17-25 januari	KNIR, Stichting Landmerk	BA/MA Honours	8	14	42	Rechten, GLTC, Alfa Overig, Gamma
Workshop <i>Female Leadership in Academia</i> 13-18 februari	KNIR i.s.m. Istituto Svizzero	Post Academisch	5	26	n.v.t.	Alfa, Bèta, Gamma, GLTC, Rechten, (Kunst)geschiedenis
<i>Scriptielab</i> 18 februari-18 maart	KNIR	MA, RMA	28	6	CvD	Alfa Overig, Italiaanse Taal & Cultuur, Geschiedenis, Gamma
<i>Latin Epigraphy</i> 22 februari-3 maart	KNIR i.s.m. VU, OIKOS	MA, RMA	9	16	75	Archeologie/Oudheid, GLTC, Geschiedenis
<i>Fronteira Landscape Project</i> 9-27 maart	KNIR, UL, Univ. de Evora, Prins Bernhard Cultuurfonds	BA/(R)MA/PhD	22	11	70	Archeologie
Masterclass José van Dijck: <i>Social Media and Political Governance</i> 25 maart-1 april	KNIR	MA, RMA, PhD	7	13	50	Alfa overig, Kunstgeschiedenis, Gamma, Rechten
<i>Challenging Eternity</i> 15-29 april	KNIR, VU	MA, RMA, PhD	14	17	117	Alfa Overig, Kunstgeschiedenis, Archeologie/Oudheid, Gamma Geschiedenis, Rechten
<i>Rome lezen</i> 13-27 mei	KNIR, Huizinga Instituut	MA, RMA, PhD	14	8	48	Geschiedenis, Alfa Overig
<i>Drone Archaeology</i> 15 mei-2 juni	KNIR	MA, RMA, PhD	20	8	42	Archeologie/Oudheid
Masterclass Birgit Meyer: <i>Religions and the Image Question</i> 20-27 mei	KNIR	MA, RMA, PhD	7	17	70	Geschiedenis, Alfa Overig, Bèta, Gamma, Archeologie/Oudheid
<i>Constantijn en Rome</i> 5-14 juni	KNIR	BA Honours	9	10	58	Kunstgeschiedenis, GLTC, Archeologie/Oudheid, Geschiedenis, Alfa overig
Masterclass Frits van Oostrom: <i>Werken in de (geestes)wetenschap</i> 14-23 juni	KNIR	MA, RMA, PhD	9	14	70	Geschiedenis, Rechten, Alfa Overig, Gamma

KNIR Summer School <i>Roma Caput Mundi</i> 1-15 juli	KNIR	BA Honours	14	17	72	Geschiedenis, Gamma, Kunstgeschiedenis, Bèta, Italiaanse Taal & Cultuur, Alfa Overig, Archeologie/Oudheid, GLTC
<i>Samnium Field School</i> 11 augustus-3 september	KNIR i.s.m. UL	BA, MA, RMA, PhD	23	6	40	Archeologie/Oudheid
<i>Coins and the City</i> 20-30 september	KNIR ism OIKOS, DAI, RU, Loyola, John Felice Rome Center	MA, RMA, PhD	9	16	80	Archeologie/Oudheid
<i>Arte Povera / Opera Aperta</i> 28 oktober-8 november	KNIR, OSK	MA, RMA, PhD	11	9	30	Geschiedenis, Kunstgeschiedenis, Alfa overig
<i>Minor Florence-Rome</i> 31 oktober-23 december	KNIR i.s.m. NIKI	BA-Honours	53	10	132	Geschiedenis, Kunstgeschiedenis
<i>Mining Library Treasures</i> 25 november-2 december	KNIR	MA, RMA	7	10	30	Kunstgeschiedenis, Alfa Overig, Geschiedenis
<i>Bella Figura</i> 2-15 december	KNIR	BA Honours	13	1	6	Alfa Overig

Externe cursussen

Naam cursus	Instelling/instituut	Doelgroep	Aantal dagen	Aantal deelnemers	Aantal toegekende ECTS	Discipline(s)
<i>Tourism on location: International Fieldwork</i> 4-11 maart	RU	MA	7	11	55	Geschiedenis, Alfa Overig, GLTC, Kunstgeschiedenis, Bèta
<i>Excursie Grafmonumenten</i> 4-16 maart	RUG	RMA	12	7	35	Oudheidstudies / Kunstgeschiedenis
<i>CU4 Winterschool Classics</i> 13-17 maart	RUG	RMA/PhD	4	26	CvD	GLTC
<i>RUG excursie J. Pelgrom</i> 8-15 april	RUG	BA	7	5	30	GLTC
<i>Cultural Leadership Spring School in Rome</i> 27 mei-5 juni	RUG/Roma Tre	RMA	4	11	55	Humanities / Management Studies
<i>Masterclass Jane Fejfer</i> 21-29 juni	OIKOS	PhD	8	12	72	Oude Geschiedenis, Archeologie, Receptie, Linguïstiek, Literatuurwetenschappen
<i>Bel Paese</i> 24 juni-1 juli	UVA	BA	7	14	84	Italië Studies
<i>UU Summerschool: The Making of Europe</i> 8-19 juli	UU	BA	11	13	52	Alle disciplines

<i>Via Appiaproject S. Mols</i> 15 juli-12 augustus	RU	BA MA	28	16	80	Geschiedenis, GLTC, Oudheidstudies en Kunstgeschiedenis
<i>Summer School Law Extra</i> 14-24 augustus	RU	BA	9	14	60	Rechten
<i>Shakespeare's Rome International Summerschool</i> 9-14 september	KNIR, Universiteit Roma Tre	MA, RMA PhD	5	8	48	Literatuurwetenschap
Masterclass <i>Photographic Materials</i> 23-24 september	Sandra Petrillo	n.b.	1	11	n.v.t.	Boekwetenschappen, Conservatoren, Restaurateurs, Bibliothecarissen
<i>Approaches D. Rijser</i> 7-12 oktober	RUG	RMA	5	9	90	Cultuurgeschiedenis
<i>Summer School Roman Law</i> 11-17 november	UU	BA	6	9	CvD	Rechten

Bijlage 2 Wetenschappelijke productie

2.1. Promotieprojecten

2.1.1 Lopende of in 2019 afgeronde projecten (KNIR projecten, stipendiaten)

Promovendus	Project	Instelling	Begeleider(s)	KNIR begeleider
Arenthals, Jeanette van	<i>The obelisk prints of Nicolaus van Aelst. A Compendium</i> (KNIR-project)	UU	Prof. Jeroen Stumpel	Arno Witte
Beek, Martijn van	<i>Juan Ricci de Guevara (1600-1681)</i> (KNIR-project)	VU	Prof. K. Kwastek/ dr. Freek Schmidt	Arno Witte
Bettegazzi, Nicolò	<i>Ideologies of Latin during the Italian Fascist Regime (1922-1943)</i> KNIR-project)	RUG	Prof. R. Nauta. dr. B. Reitz, dr. H. Lamers	Asker Pelgrom
Deventer, Maarten van	<i>Collective cultural identity in Late-Antique and Early Medieval Rome</i> (KNIR-project)	RU	Prof. Sible de Blaauw	Tesse Stek
Dodd, James	<i>Rural Villa Complexes in the Late Antique West: Archaeological and Historical case studies of Migration, Regionalisation and Transformation</i>	VU	Prof. Nico Roymans, Dr. Stijn Heeren	Tesse Stek
Huiskens, Matisse	<i>Migrazioni in arte, critica e politica tra Italia e i Paesi Bassi, 1922-1969: Il caso di Fred Carasso</i>	UvA / Università di Salerno	Dr. Loredana Lorizzo	Arno Witte (co-promotor)
Löwensteyn, Machteld	<i>The Inquisitor, the Artist, and the Witches' Sabbath</i> (KNIR-project)	UvA	Prof. Dr. H.J. van den Velden, prof. Dr. E.J. Sluiter	Arno Witte
Oome, Neeltje	<i>Hellenistic ceramics and sites in the Sibaritide</i>	RUG	Prof. dr. P. Attema	Tesse Stek
Snaterse, Joost	<i>Elite Patronage and Social Boundaries in the Byzantine City</i> (KNIR Project)	RU	Prof. Dr. M. van Berkel, dr. D. Sloopjes	Arno Witte
Staat, Klazina	<i>Narrativisation and Textualisation of the Itinerarium in Late Antiquity and the Early Middle Ages</i>	UU/ Universiteit Gent	Prof. dr Els Rose	Arno Witte
Velde, Suzan van de	<i>Moving Statues. The introduction and impact of Greek statuary in Republican Rome</i> (KNIR-project)	UL	Prof. Dr. M.J. Versluys	Tesse Stek
Vries, Martje de	<i>Anthanasius Kircher's Reception of Rome's Textual and Tangible Legacy</i> (KNIR-project)	RU	Prof. Dr. M. De Pourcq	Asker Pelgrom

Promovendus	Project	Instelling	Begeleider(s)
Fischetti, Agnese	<i>Ciampino: la località Marcandreola e la via Castrimeniense</i> (KNIR-project)	RUG/ KNIR	Prof. Peter Attema / dr. Jeremia Pelgrom
Hunsucker, Raphael	<i>Memoriae conditorum, conditores memoriae</i>	RU	Prof. Olivier Hekster, prof. Sible de Blaauw
Jehoel, Gaila (promotie 7 maart 2019)	<i>Jan van Scorel, Lantaarndrager</i>	UvA	Prof. Bram Kempers

2.1.3. Overige door KNIR-staf begeleidde projecten

Promovendus	Project	Instelling	Begeleider(s)	Rol KNIR-stafid
Titan, Dina De Oliveira (promotie 1 maart 2019)	<i>The Origins of Instrumental Diminution in Renaissance Venice: Ganassi's 'Fontegara'</i>	UU	Prof. Harald Hendrix, dr. Eric Jas	Prof. Harald Hendrix, promotor
Lisa Götz	<i>Koloniale Kontakte und Netzwerke</i>	UL / Univ. Augsburg	Dr. Tesse Stek, Prof. dr. N. Sojc	Dr. Tesse Stek Co-promotor
Jitte Waagen	<i>Quantitative approaches to field survey archaeology</i>	UVA / UL	Prof. dr. V. Stissi, dr. Tesse Stek	Dr. Tesse Stek Co-promotor
Rogier Kalkers	<i>Intra-site field surveys in Roman Samnium</i>	Univ. La Sapienza / UL	Prof. dr. A. Jaia, Dr. Tesse Stek	Dr. Tesse Stek Co-promotor
Giacomo Fontana	<i>Hillforts in ancient Samnium</i>	UCL / UL	Prof. A. Bevan, prof. C. Riva, dr. T. Stek	Dr. Tesse Stek Co-promotor

2.2. Expedities, (veldwerk)projecten, opgravingen

Hieronder ziet u een overzicht van de (veldwerk)projecten die gedurende het verslagjaar door het instituut zijn begeleid en/of gefaciliteerd.

Periode	Project	Instelling	Projectleider(s)	Deelnemers (aantal)	Financiers	Start	Einde
18-28 maart	Fronteira Landscape Project, Alto Alentejo, Portugal	UL / KNIR	Tesse Stek	20	3 ^e GS: Prins Bernhardfonds	2017	- heden
11 augustus – 3 september	Veldwerk Samnium	UL / KNIR	Tesse Stek	14	UL/Jelsi	2013	- heden
juli - augustus	Mapping the via Appia: opgraving Tumuli Horatii	RUN	Moorman, Mols, Veen	15	NWO, RUN KNIR	2012	2020

2.3. Wetenschappelijke bijeenkomsten

In 2019 vonden de volgende wetenschappelijke bijeenkomsten plaats, georganiseerd of gefaciliteerd door het instituut.

Datum	Titel bijeenkomst	Verantw. instelling	Deelnemers (aantal)	Overig
30 januari	Lezing <i>I tesori (semi)nascosti dei reali olandesi: l'imbarazzo dello splendore</i>	KNIR	35	Organisator: Harald Hendrix
31 januari-1 februari	Symposium <i>The Sensitive Past. History & Heritage Education in Italy and the Netherlands</i>	KNIR	35	Organisator: Asker Pelgrom
15 februari	Symposium <i>Van Nederland naar Rome: Over de meerwaarde van het KNIR in je studie</i>	KNIR ambassadeurs	16	i.s.m. Frits van Oostrom
20 februari	Boekpresentatie <i>Lettere di Adriano VI su Martin Lutero e la Riforma della Chiesa</i>	KNIR	30	i.s.m. Nico de Miko en Lubomir Žak
8 maart	Seminar <i>Platform Societies and Vulnerabilities</i>	Univ. Sapienza/STS Italia/KNIR	130	i.s.m. José van Dijck
13 maart	Lezing Sible de Blaauw: <i>The Early Christian Atrium in the Light of Challenge and Response</i>	KNIR	50	i.s.m. Sible de Blaauw
29 maart	Roundtable <i>The Future of Governance. The 'Mediation' of Democracy in Italy and Europe</i>	KNIR/UU	45	Organisator: Harald Hendrix i.s.m. José van Dijck
15 april	Symposium <i>Heriland Cultural Heritage and the Planning of European Cities</i>	KNIR/RomaTre	60	Organisator: Gert-Jan Burgers (VU)
24-27 april	Workshop <i>Rome Hinterland Project</i>	KNIR/RUG	15	Organisator: Peter Attema
7 mei	Conferentie <i>Suoli e paesaggi tra Vesuvio e Colli Albani</i>	KNIR	50	Organisator: Tesse Stek i.s.m. Agnese Livia Fischetti
8-10 mei	Workshop <i>Religious Matters. Food and Eating in Plural Environments</i>	KNIR/UU	25	Organisator: Birgit Meyer
9 mei	Roundtable <i>The Religiosity of Food in Plural Societies</i>	KNIR	45	Organisator: Birgit Meyer i.s.m. Nederlandse Ambassade bij de Heilige Stoel
17-18 juni	Workshop <i>Roma e la Formazione di un Italia 'romana'</i>	Sapienza/KNIR	80	i.s.m. G.L. Gregori, M.C. Biella, M. Maiuro, E. Tassi
20 juni	Roundtable <i>Shadows of the Future. Johan Huizinga and the crisis of modernity</i>	KNIR	35	Organisator: Harald Hendrix i.s.m. Frits van Oostrom
21 juni	Open Garden Day	KNIR	40	

24 juni	Boekpresentatie <i>A Companion to Early Modern Rome, 1492-1692</i>	KNIR	60	Organisator: Arno Witte, Simon Ditchfield
26-27 juni	Conferentie <i>Diverging Trajectories: Approaches to Italian Urbanism in the Era of the Roman Conquest</i>	KNIR/ Queens Univ./ Saint Mary's Univ.	65	Organisator: Tesse Stek i.s.m. M. Mc Callum, F. Colivicchi
12 juli	Congres <i>Shakespeare and European Geographies</i>	Roma Tre/ ESRA	340	Organisator: Maria del Sapio, Maddalena Pennachia
9-13 september	Colloquium <i>Turning Points in Global Mission History (1600-200) Aims, methods and effects</i>	KNIR	15	Organisator: David Onnekink (UU)
16-20 september	Colloquium <i>Re-Imagining Europe. Europe's Legacy: Genealogy and Hope</i>	KNIR	18	Organisator Rozemund Uljée (UL)
20 september	Boekpresentatie KNIR Paper " <i>His genius was to make landscapes</i> ": <i>The Roman Years of Herman van Swanevelt (c. 1603 - 1655)</i>	KNIR	55	Organisator: Arno Witte i.s.m. Loredana Lorzio
1-2 oktober	Workshop <i>The Eternal Studio. Artists from the Low Countries in the Nineteenth-Century Italy</i>	KNIR/Academia Belgica/RKD	30	Organisator: Asker Pelgrom i.s.m. Eva Geudeker
7 oktober	Boekpresentatie <i>Jacopo Strada and Cultural Patronage at the Imperial Court</i>	KNIR	50	i.s.m. Dirk Jacob Jansen
13 november	Boekpresentatie <i>Deliciae Fictiles V. Networks and Workshops. Architectural Terracottas and Decorative Roof Systems in Italy and beyond</i>	KNIR	50	i.s.m. Paricia Lulof (UvA)
3-5 december	Colloquium <i>The Politics of Post-Conflict Heritage Reconstruction</i>	KNIR	25	Organisator: Gertjan Plets (UU)
5-6 december	Symposium <i>Early Modern Prints from the Low Countries in Italian Collections</i>	KNIR/Academia Belgica	25	Organisator: Arno Witte
11-13 december	Conferentie <i>The Dutch Republic and the Lure of Monarchy. Representing Power in the Seventeenth Century</i>	Joris Oddens (Univ. Padua)	25	
17-21 december	Colloquium <i>Urban Democracy, Social Movements and Post-Industrial Society (1960-1990)</i>	KNIR	21	Organisatoren: Christian Wicke (UU) en Tim Verlaan (UvA)
(twee)wekelijks	KNIR Debates	KNIR	Ca. 300	

2.4. Wetenschappelijke publicaties en presentaties KNIR-staf

Publicaties

INSTITUUTSPUBLICATIES

- Roma Aeterna, *Tijdschrift voor de kunsten en wetenschappen van de Eeuwige stad Jaargang 7, aflevering I en II*
- S. Russell, *Paper of the Royal Netherlands Institute Rome 67 "His genius was to make landscapes": The Roman Years of Herman van Swanevel t(c. 1603 - 1655)*, Papers of the Royal Netherlands Institute in Rome, nr. 66
- M.J. Versluys, K. Bülow Clausen en G. Capriotti Vittozzi (red.), *The Iseum Campense from the Roman Empire to the Modern Age. Temple - Monument - Lieu de Mémoire*, Papers of the Royal Netherlands Institute in Rome, nr. 67
- *Fasti Folder: peer-reviewed tijdschrift voor archeologische surveyprojecten. Editors T. Stek, A. Casarotto (KNIR Fellow, en overige NL collega's)*
- *Fasti Online Survey: online databank voor surveygegevens uit het Mediterrane Zeegebied, ism AIAC.*

HARALD HENDRIX

A. wetenschappelijke publicaties

- *The Idea of Beauty in Italian Language and Literature*, eds. Claudio di Felice, Harald Hendrix, Philiep Bossier, Leiden-Boston, Brill, 2019, 383 p.
- "Beauty in Italian Literary Culture", in: *The Idea of Beauty in Italian Literature and Language*, eds. Claudio di Felice, Harald Hendrix, Philiep Bossier, Leiden-Boston, Brill, 2019, pp. 1-12
- "Per una graduatoria dei 777 personaggi memorabili della letteratura italiana", in: *Il personaggio nella letteratura italiana*, Antonio Sorella, Pierluigi Ortolano, eds., Firenze, Franco Cesati Editore, 2019, "Italianistica.it Collana Internazionale di studi di Italianistica", vol. 3, pp. 27-65
- "Framing the Bones of Dante and Petrarch: Literary Cults and Scientific Discourses", in: Marijan Dović, Jón Karl Helgason, eds., *Great Immortality. Studies on European Cultural Sainthood*, Leiden-Boston, Brill, 2019, pp. 28-55
- "The Rise of a Proto-Tourist Infrastructure in Late Sixteenth-Century Rome and Naples", in: Karl Enekel, Jan de Jong, eds., *'Artes Apodemicae' and Early Modern Travel Culture, 1550-1700*, Leiden-Boston, Brill, 2019, pp. 215-236
- "Anselm Feuerbach: Der Tod des Pietro Aretino", in: *Pietro Aretino e l'arte del Rinascimento*, a cura di Anna Bisceglia, Matteo Ceriana, Paolo Procaccioli, catalogo mostra Le Gallerie degli Uffizi Firenze, 27 novembre 2019-1 marzo 2020, Firenze, Giunti, 2019, pp. 243, 253-254, cat.n. 6.15
- "Les guides aux maisons d'écrivains et d'artistes: les débuts (1780-1840)", *Cultures & Musées. Muséologie et Recherches sur la Culture*, 34 (2019), pp. 31-53
- "Provocazione, interpretazione e repressione. Gli equivoci della satira in prosa italiana cinque e seicentesca", in *La satira in prosa. Tradizioni, forme e temi dal Trecento all'Ottocento*, Carlotta Mazzoncini, Paolo Rigo, eds., Firenze, Cesati, 2019, "Quaderni della Rassegna", pp. 55-63
- "Epica e pastorale italiana nei Paesi Bassi del primo Seicento, fra lettere, teatro, arti visive e decorative: due modelli complementari e competitivi", in: *L'epica cavalleresca dell'età moderna: un modello per l'Europa*, ed. Marta Wojtkowska-Maksymik, Roma, Accademia Polacca delle Scienze di Roma, 2019 [=2020], pp. 97-120

B. vakpublicaties

- "Italiaans elastieken: antisystematisch regeren", *Nieuwsbrief De Hofvijver*, Den Haag, Montesquieu Instituut, jaargang 9, nr. 97, 27 mei 2019, 2 pp.
- "Machiavelli's lessen voor populisten", *Nieuwsbrief De Hofvijver*, Den Haag, Montesquieu Instituut, jaargang 9, nr. 99, 26 augustus 2019, 2 p.
- "Postpopulistische doorbraken in Rome", *Nieuwsbrief De Hofvijver*, Den Haag, Montesquieu Instituut, jaargang 9, nr. 100, 30 september 2019, 2 p.

ASKER PELGROM

- 'Archeologie als culturele diplomatie? Ranuccio Bianchi Bandinelli in Nederland', *Tijdschrift voor Mediterrane Archeologie TMA* 60 (2019) 37-46.
- 'Scholarly Identity and Memory on a Grand Tour: the Travels of Joannes Kool and his Travel Journal (1698-99) to Italy', *LIAS Journal of Early Modern Intellectual Culture and its Sources* 46/1 (2019) 93-136.
- 'A Farm called 'Maloi Jaroslawitz', or A Dutch Melancholy Hussar', bijdrage aan de virtuele tentoonstelling *Romantic Europe: The Virtual Exhibition (RÊVE)*, een initiatief van ERA: European Romanticisms in Association, <https://www.euromanticism.org/virtual-exhibition/>.
- 'Come fare lezione su gli aspetti ancora vivi e sensibili della storia passata? La rete delle prospettive', *Novecento.org. Didattica della storia in rete*, online op <http://www.novecento.org/pensare-la-didattica/come-fare-lezione-su-gli-aspetti-ancora-vivi-e-sensibili-della-storia-passata-la-rete-delle-prospettive-6419/> (online sinds november 2019, laatste wijziging d.d. 2 april 2020)

TESSE STEK

A. wetenschappelijke publicaties

- 'T.D. Stek, Rome: The Flexible Archetype, in: A. de Giorgi (ed.), *The Colonial Landscape of Republican Italy (Third and Second Century BC)*, University of Michigan Press, Ann Arbor 2019, 233-244.
- A. Carneiro, J. García Sánchez, T.D. Stek, R. Kalkers, Primeiros resultados do Fronteira Landscape Project: a Arqueologia da Paisagem Romana no Alto Alentejo. *Al-madan Online* 22.3 (2019), 46-54.
- Casarotto, A., Pelgrom, J. & Stek, T.D. A systematic GIS-based analysis of settlement developments in the landscape of Venusia in the Hellenistic-Roman period. *Archaeological and Anthropological Sciences* 11, 735–753 (2019). <https://doi.org/10.1007/s12520-017-0561-y>
- Peters, M. J., & Stek, T. D. Modelling the Seventies: Image-Based Modelling to Investigate Landscape Change in a Mediterranean Mountain Area, 2019 IMEKO TC-4, 2019 (3) 13-18.
- Pelgrom, J., Casarotto, A., García Sánchez, J. & Stek, T.D. 2019. Landscapes of Early Roman Colonization Project – Venusia survey (dataset). In: *Fasti Online Survey – KNIR*, Royal Netherlands Institute in Rome & AIAC, International Association for Classical Archaeology (distributor). Permalink: <http://www.fastionline.org/survey/site/AIAC> 436.

B. vakpublicaties

- T. D. Stek, Fortificazioni, villaggi e santuari nell'antico Sannio (Samnium). L'esplorazione archeologica di una società non-urbana nel Mediterraneo, in: S. Santorelli, *Il guerriero di S. Biase*, Campobasso 2019, 1-9.

ARNOLD WITTE

- Witte, A. A. (2019). Scale, Space and Spectacle: Church decoration in Rome, 1500-1700. In P. M. Jones, B. Wisch, & S. Ditchfield (Eds.), *A Companion to Early Modern Rome, 1492-1692* (pp. 459-481). (Brill's Companions to European History; Vol. 17). Leiden: Brill.
- Witte, A., van Kemenade, E., Graaf, N., & Terburg, J. (2019). Codifying the Genre of Early Modern Guidebooks: Oskar Pollak, Ludwig Schudt and the Creation of *Le Guide di Roma* (1930). In A. Blennow, & S. Fogelberg Rota (Eds.), *Rome and The Guidebook Tradition: From the Middle Ages to the 20th Century* (pp. 313-338). Berlin: De Gruyter.
- Witte, A. (2019). German Baroque and 'Sonderrokoko': canonising and 'nationalising' the arts in Germany during the long nineteenth century: [Review of: U. Engel (2018) *Stil und Nation: Barockforschung und deutsche Kunstgeschichte*,

ca. 1830-1933]. *Journal of Art Historiography*, 21, [AW1].

- Witte, A. A. (2019). Wat 'doet' kunst in het ziekenhuis? In S. Kamstra (Ed.), *Een gebouw dat kunst ademt* (pp. 205-212). Amsterdam: Amsterdam UMC.
- Witte, A.A. (2019) Recensione a C. Giometti, L. Lorizzo, Per diletto e per profitto. I Rondinini, 137 le arti e l'Europa, Milano 2019, *Bollettino d'Arte*, ser. VII, 41, 137-139.

ELMER STERKEN (VANAF 1 SEPTEMBER 2019)

- Ogawa, K., Sterken, E., & Tokutsu, I. (2019). *International spillovers of R&D and marginal social returns. Review of International Economics*, 27(3), 936-954. <https://doi.org/10.1111/roie.12404>
- Ogawa, K., Sterken, E., & Tokutsu, I. (2019). *Why Is Investment So Weak Despite High Profitability? A panel study of Japanese manufacturing firms.* (RIETI Discussion Paper Series; No. 19-E-009). The Research Institute of Economy, Trade and Industry.

Congressen / lezingen / presentaties

HARALD HENDRIX

- 31 januari 2019, KNIR: *I tesori (semi)nascosti dei reali olandesi: l'imbarazzo dello splendore*

ASKER PELGROM

- Symposium 'The Sensitive Past. History & Heritage Education in Italy and The Netherlands' i.s.m. dr. Bjorn Wansink (Sociale Wetenschappen, UU), KNIR, 31 januari-1 februari 2019.
- Workshop 'The Eternal Studio: Artists from the Low Countries in Nineteenth-Century Italy' i.s.m. het RKD Nederlands Instituut voor Kunstgeschiedenis en de Academia Belgica, KNIR (1 oktober 2019) en Academia Belgica (2 oktober 2019)
- 'Un pittore olandese alla corte dei Savoia: Pierre Tetar van Elven a Torino, 1851-1863: ', voordracht voor een consortium van musea en archieven in Turijn ('Musei in comune'), Turijn, Archivio di Stato di Torino, 8 oktober 2019
- 'Arte e politica in Vincenzo Vela e Pierre Tetar van Elven', Museo Vincenzo Vela, Ligornetto (CH), 31 oktober 2019
- 'Griekse archeologie in een "Latijnsche geest": Ranuccio Bianchi Bandinelli in Groningen, 1930-1933', lezing voor het Centrum voor Universiteits- en Wetenschaps geschiedenis, Rijksuniversiteit Groningen, 26 maart 2019.
- Introduction and guided tour of the Foro Italico as part of the symposium 'The Sensitive Past. History & Heritage Education in Italy and The Netherlands', KNIR, 31 januari-1 februari 2019
- 'Staging the Nation: Art & Politics in Pierre Tetar van Elven (1828-1908)', workshop 'The Eternal Studio: Artists from the Low Countries in Nineteenth-Century Italy', Academia Belgica, KNIR (2 oktober 2019)

TESSE STEK

Presentaties

- Sanctuaries in common? Cult sites and the shape of new communities in ancient Italy, (key note lecture by invitation), at *Conference Sanctuaries and Experience: Knowledge, Practice and Space in the Ancient World*, Institute of Classical Studies, Senate House, London, 8th-10th April 2019.
- Conclusioni, *Conferenza Roma e la formazione di un'Italia 'romana'*, La Sapienza-KNIR, Rome, 18 juni 2019.

ARNOLD WITTE

Presentaties

- Witte, A. (invited speaker) (6-6-2019). *Narratives of Corporate Collections: Concluding Remarks*, Symposium: Corporate Collections of Contemporary Art, Brussel, Belgium.
- Witte, A. (invited speaker) (27-9-2019). *The Cardinal Protectors of the Accademia di San Luca and their Tasks: Amateurs or Bureaucrats?*, Conferentie Storie e Controstorie delle Accademie del Disegno tra Firenze, Bologna, Roma; Accademia di San Luca, Rome, Italy.
- Witte, A. (invited speaker) (17-10-2019). *Guidebooks to Rome*, Book presentation, Swedish Institute of Classical Studies in Rome.
- Witte, A. (keynote) (30-11-2019). *Art at Work & Employee Engagement: A quantitative approach*, Art at Work & Employee Engagement, Athens, Greece
- Witte, A. (speaker) (29-5-2019). *L'occhio artistico e riflesso aziendale - Arte al Lavoro*, Università di Salerno.

Mediaoptredens

TESSE STEK

- Interview voor documentaire 'Il cavaliere di San Biase: una storia millenaria, 11 november (presentatie 27 december 2019 in Campobasso)
- Interview voor televisiedocumentaire 'Il cavaliere di San Biase: una storia millenaria, 11 november (presentatie 27 december 2019 in Campobasso)
- Open dag Molise Samnium project voor breed publiek, oa activiteiten voor kinderen, 20 augustus.
- OBS Witte Olifant, presentatie over Mediterrane archeologie voor groep 5 en groep 7, 18 oktober.

ARNOLD WITTE

- Witte, A. (26-01-2019). *Ziekenhuiskunst: Van alles te zien in gang en op zaal. Wordt je hier beter van?* [Print] *Het Parool*.

Overige wetenschappelijke activiteiten

HARALD HENDRIX

- promotor Dina Oliveira Titan, 1 maart 2019, Universiteit Utrecht

ASKER PELGROM

- Deelname rondetafeldebat bij de studiedag 'I "misteri" di Roma. Personaggi e stereotipi della Roma ottocentesca', georganiseerd door het Centro Studi Roma '800 i.s.m. de Biblioteca di Storia Moderna e Contemporanea, Rome, aldaar 20 juni 2019.

- Respondent bij de boekpresentatie van Carmine Pinto, *La guerra per il Mezzogiorno. Italiani, borbonici e briganti, 1860-1870*, Dipartimento di comunicazione e ricerca sociale, Università La Sapienza, Rome, 4 december 2019.
- 'Gli artisti belgi a Roma allo specchio del Risorgimento', lezing op uitnodiging van 'Il Caffè' Centro Culturale, Centrum 'De Ledeberg', Gent, 29 maart 2019
- Inleiding over 'sensitive history' in het Nederlandse onderwijs en erfgoed t.g.v. 'Black Amsterdam. Narrations of a Colonial Identity - Conference with Imara Limon', georganiseerd door de Nederlandse ambassade in Rome, Università La Sapienza 26 juni 2019
- Rondleiding in en om het KNIR voor collega's en bursalen van andere buitenlandse en Romeinse instituten i.h.k.v. het festival 'Being Human' en de 'Valle Giulia Walks', georganiseerd door de British School in Rome, 11 oktober 2019
- KNIR vertegenwoordiging opening tentoonstelling 'Sprezzatura: vijftig jaar Italiaanse schilderkunst (1860-1910)', Drents Museum Assen, 1 juni 2019
- Lid Scientific Committee Rome Modern Italy Seminar Series (i.s.m. British School at Rome, École française de Rome, Società Italiana per lo Studio della Storia Contemporanea, Biblioteca di Storia Moderna e Contemporanea)
- Lid van de European Association of Romanticism ERA
- Lid van het Centro Interuniversitario Storia Culturale CSC (Padova)
- Lid van het Comitato strategico van het Centro Studi "Roma '800"
- Lid van het wetenschappelijk comité voor het congres "Model Rome - Capital Cities of Science and Arts in the 20th Century", Unione internazionale degli istituti di archeologia, storia e storia dell'arte in Roma (Rome, 22-24 oktober 2019)
- Lid van het onderzoeksteam 'Letteratura e cultura visuale nelle rappresentazioni del brigantaggio (XVIII-XIX sec.)' in het kader van het Progetto di Rilevante Interesse Nazionale (PRIN) *Il brigantaggio rivisitato. Narrazioni, pratiche e usi politici nella storia dell'Italia moderna e contemporanea* (Università degli Studi di Catania/ Università degli Studi di Salerno)

TESSE STEK

Co-promoter

- Lisa Götz, Koloniale Kontakte und Netzwerke (UL/Augsburg)
- Jitte Waagen, Quantitative approaches to field survey archaeology (UvA/UL)
- Rogier Kalkers, Intra-site field surveys in Roman Samnium (La Sapienza/UL)
- Giacomo Fontana, Hillforts in ancient Samnium (UCL/UL)

External reviewer

- Carolina Lima, University of Reading, 9 mei 2019 (with prof. Michael Fulford as internal reviewer, supervisor Dr. Hella Eckhardt)
- Title of PhD thesis: "*Lighting up Lusitania: The role of lighting equipment in the social, economic and ritual practices of the people of Lusitania*"
- Karolien Pazmany, Universiteit Leiden, 6 juni 2019 (met prof. L. de Ligt als promotor)
Title of PhD thesis: '*Between Mountains and Frontiers. The Roman settlement system in the provinces of Germania Superior, Raetia and Noricum*'
- Alessia Guidi, Università degli Studi del Molise, 27 februari 2019 (met prof. Fulvia Ciliberto als promotor)
Title of PhD thesis: "*La produzione ceramica nel territorio di Venafrum (Venafro, IS) tra analisi tradizionali e nuove tecnologie*"

ARNOLD WITTE

- Promotor van PhD Matisse Huiskens, *Migrazioni in arte, critica e politica tra Italia e i Paesi Bassi, 1922-1969: Il caso di Fred Carasso*, Università deli Studi di Salerno/Universiteit van Amsterdam (joint doctorate), 2019-2021

Onderzoeksprojecten

TESSE STEK

- Regato project Portugal in its wider Mediterranean Context (2017-
- Landscapes of Early Roman Colonization (2013-2020)
- Tappino Area Archaeology Project (2013-)

Subsidiewerving

- Regato Project Prins Bernhard Cultuurfonds, M1.2 voor tweede fase Portugal project (2020-)
- Progetto Santuario Italico di Colle Rimontato S. Giovanni in Galdo, 200K voor opgraving, conservering en valorisatie i.s.m. Soprintendenza Molise, toegekend 2019, uitvoering i.v.m. Covid on hold

Bijlage 3 Valorisatie activiteiten

Hieronder ziet u een overzicht van de op valorisatie gerichte bijeenkomsten die het instituut in het verslagjaar heeft georganiseerd of gefaciliteerd.

Datum	Titel bijeenkomst	Verantwoordelijke instelling	Deelnemers (aantal)	Overig
9 januari	<i>The Valle Giulia and Beyond. Explorations by Local Heritage Caretakers.</i>	KNIR	40	i.s.m. AMUSE, BSR
7 maart	<i>Trainingsessie Nederlandse School voor Openbaar Bestuur</i>	NSOB	18	
18 mei	Nacht van Rome (Amsterdam, De Balie)	KNIR Ambassadeurs	250	
21 juni	Open Garden Day	KNIR	45	
25 juli	Finissage Rafael Rozendaal	KNIR/Ned. Ambassade	50	

Bijlage 4 Studenten en bursalen

4.1. Overzicht van de begeleiding die het instituut in 2019 heeft verzorgd voor studenten en/of stagiairs.

Student	Instelling	Scriptie / stage / trainee	BA / MA	Titel project / activiteit
Boon, Arent	UvA	Stage	MA	<i>RKD Hadrianus in Mapping Artists</i>
Boschma, Esmee	UL	Scriptie	MA	<i>Het complex van Augustus op de Palatijn vanuit een museologisch perspectief</i>
Bouma, Chantal	VU	Scriptie	MA	<i>De na-oorlogse omgang met de zigeunerinter-neringskampen uit de fascistische tijd / Het vergeten erfgoed van de Borghetto Latino</i> (KNIR-Scriptielab)
Goevaerts, Floor	UL	Scriptie	MA	<i>Grammar "Fondamenti del parlare toscano" (1549) and other editions</i> (KNIR-Scriptielab)
Henrique Dos Santos Lemos, Larissa	RU	Scriptie	MA	<i>The Utility of Women to the res publica in Times of Crisis</i>
Huiskens, Matisse	UvA	Scriptie	MA	<i>The exhibition 'Contemporanea' (1973-1974) at the Parcheggio Borghese</i>
Leuveren, van Thom	UL	Scriptie	MA	<i>De humanistische commentaartraditie van Ovidius' Fasti in vijftiende-eeuws Rome</i>
Lil van, Arjen	UvA	Scriptie	MA	<i>Ritual, Narrative & Trauma: Roman Republican Battlefield Rituals and the Framing of Experience</i>
Paulides, Lotte	UvA	Trainee	MA	<i>KB Short-Title Catalogue of the Netherlands</i>
Potappel, Maurits	VU	Scriptie	MA	<i>Plato and Christianity in the "De Civitate Dei" of Saint Augustine</i> (KNIR Scriptielab)
Rabou, Yannic	RUG	Scriptie	MA	<i>Victims in Context: changing influences and customs of ritual animal sacrifice in Hellenistic and Republican Apulia</i>
Ricci, Luca	UU	Scriptie	MA	<i>The sanctuary of Aesculapius at Fregellae: a case of glocalising forms and identity</i>
Rijssenbeek, Floris	UU	Scriptie	MA	<i>Colonial history and the effect of post-colonial agriculture development by the FAO in Sub-Saharan Africa</i>

				(KNIR Scriptielab)
Steardo, Mattia	RUG	Scriptie	MA	<i>Italian trade legislations and the global diffusion of political economy</i>
Veen, van der Noor	UvA	Scriptie	MA	<i>The influence of heritage politics on the life of the homeless in Rome</i>
Vijver, van den Thomas	UvA	Scriptie	MA	<i>The Risorgimento seen from a Dutch perspective</i>
Weerkamp, Jet	VU	Stage/ Scriptie	BA	<i>RKD Hadrianvs in Mapping Artists</i>

4.2. Overzicht van de door het KNIR in 2019 verstrekte studiebeurzen voor studenten en onderzoekers.

Student / onderzoeker	Instelling	BA / MA / RMA / PhD / postdoc	Titel project	Periode	Omvang verblijf (in weken)
Arenthals, Jeanette van (KNIR Project)	UU	PhD	<i>The obelisk prints of Nicolaus van Aelst. A Compendium</i> (KNIR-project)	19 februari-15 april	8
Bettegazzi, Nicolò (KNIR Project)	RUG	PhD	<i>Ideologies of Latin during the Italian Fascist Regime (1922-1943)</i> (KNIR-project)	1-29 april 7 oktober-4 november	8
Brem, Anne-Lieke	RUG	MA	<i>The land of the sick: An interdisciplinary approach to the healing landscape of Latium during the middle and late Republic (ca. 400-27 BC)</i>	25 maart-20 mei	8
Boon, Arent	UvA	RMA	<i>RKD Hadrianus in Mapping Artists</i>	24 april-24 juni 8 juli-3 augustus	12
Boschma, Esmee	UL	MA	<i>Het complex van Augustus op de Palatijn vanuit een museologisch perspectief</i>	30 september-1 november	4,5
Bouma, Chantal	VU	MA	<i>De na-oorlogse omgang met de zigeunerinter-neringskampen uit de fascistische tijd / Het vergeten erfgoed van de Borghetto Latino</i> (KNIR-Scriptielab)	18 februari-18 maart	4
Catsman, Matthijs	UvA	RMA	<i>Latium Vetus in the middle of connected Mediterranean world: the role of exchange networks in 7th-century central Italy</i>	20 september-29 november	10

Casarotto, Anita (KNIR Project)	UL	Postdoc	<i>FASTI SURVEY: a project to unlock survey data of the Mediterranean region</i>	16 september-25 november	10
Dodd, James	VU	PhD	<i>Rural Villa Complexes in the Late Antique West: Archaeological and Historical case studies of Migration, Regionalisation and Transformation</i>	2-20 december	2,5
Fontana, Giacomo	UL	MA, Aspirant PhD	<i>Looking down on Samnite hill-forts – A remote sensing approach to trace socio-political organisation in Central Italy(4th-3rd century BCE)</i>	13 mei-17 juni	5
Goevaerts, Floor	UL	MA	<i>Grammar “Fondamenti del parlar thoscano” (1549) and other editions (KNIR Scriptielab)</i>	18 februari-18 maart	4
Henrique Dos Santos Lemos, Larissa	RU	MA	<i>The Utility of Women to the res publica in Times of Crisis</i>	21 januari-13 februari	3,5
Huiskens, Matisse	UvA	RMA	<i>The exhibition ‘Contemporanea’ (1973-1974) at the Parcheggio Borghese</i>	18 januari-8 april	11,5
Jansen, Alexander	UL	RMA Aspirant PhD	<i>Interpreting spaces in Roman cities based solely on space syntax data and spatial characteristics</i>	1 maart-19 april 29 april-21 juni	14,5
Kalkers, Rogier	VU	MA Aspirant PhD	<i>Multi-scalar inductive approaches to landscape archaeology in the Central-Southern Apennines</i>	21 januari-4 maart	6
Kemenade, van Eva	UvA	RMA Aspirant PhD	<i>Popular festive rituals in renaissance Bologna and Lyon: political acts in space and discourse</i>	9 september-31 december	16
Kooijman, Marijke	UL	LLB	<i>Lobbying in Late Antiquity. Networking, persuasion, presentation and governance in the Council Acts of Chalcedon (451)</i>	26 augustus-31 december	18
Kret, Patricia	UL	RMA	<i>Displaying Death: in Antiquity and in the Dutch National Museum of Antiquities</i>	29 maart-21 juni	13
Leuveren, van Thom	UL	RMA	<i>De humanistische commentaartraditie van Ovidius’ Fasti in vijftiende-eeuws Rome</i>	31 oktober-17 december	7

Lil van, Arjen	UvA	RMA	<i>Ritual, Narrative & Trauma: Roman Republican Battlefield Rituals and the Framing of Experience</i>	4 maart-1 april	4
Löwensteyn, Machteld (KNIR Project)	UvA	PhD	<i>The Roman Inquisition and the Rules of Art (1542 – ca. 1650)</i> (KNIR Project)	11-25 maart 6-31 mei	5,5
Oome, Neeltje	RUG	PhD	<i>Hellenistic ceramics and sites in the Sibaritide</i>	14-28 januari	2
Paulides, Lotte	UvA	MA	<i>KB Short-Title Catalogue of the Netherlands Traineeship</i>	29 maart-31 mei	9
Potappel, Maurits	VU	MA	<i>Plato and Christianity in the “De Civitate Dei” of Saint Augustine</i> (KNIR Scriptielab)	18 februari-18 maart	4
Pouls, Nick	UU	RMA	<i>Verschriftelijking in het bisdom Utrecht</i>	7 januari-11 februari	5
Rabou, Yannic	RUG	RMA	<i>Victims in Context: changing influences and customs of ritual animal sacrifice in Hellenistic and Republican Apulia</i>	3 oktober-8 november	5
Ricci, Luca	UU	RMA	<i>The sanctuary of Aesculapius at Fregellae: a case of glocalising forms and identity</i>	15 april-6 mei	3
Rijssenbeek, Floris	UU	MA	<i>Colonial history and the effect of post-colonial agriculture development by the FAO in Sub-Saharan Africa</i> (KNIR Scriptielab)	18 februari-18 maart	4
Staat, Klazina	Universiteit Gent	PhD	<i>Narrativisation and Textualisation of the Itinerarium in Late Antiquity and the Early Middle</i>	28 januari-11 maart 3-31 mei	10
Steardo, Mattia	RUG	RMA	<i>Italian trade legislations and the global diffusion of political economy</i>	21 januari-1 februari	2
Veen, van der Noor	UvA	RMA	<i>The influence of heritage politics on the life of the homeless in Rome</i>	4 maart-22 april	7
Vijver, van den Thomas	UvA	MA	<i>The Risorgimento seen from a Dutch perspective</i>	18 februari-18 maart	4
Vries, de Martje (KNIR Project)	RU	PhD	<i>Saving and Shaping the Roman Past – Athanasius Kircher’s Reception of Rome’s Textual and Tangible Legacy</i>	10 juni-31 juli	7,5

Weerkamp, Jet	VU	BA	<i>Studia appreso il vero: Een onderzoek naar de twee tekenalbums van Hendrik Voogd (1768 – 1839) in het Amsterdam Museum</i>	2 september-7 oktober	5
Weerkamp, Jet	VU	BA	<i>RKD Hadrianus in Mapping Artists</i>	31 oktober-17 december	7

Bijlage 5 Samenwerking

Lijst van instellingen (niet NWIB), overheden en bedrijven waarmee het instituut in het verslagjaar heeft samengewerkt.

- AIAC associazione internazionale di archeologia classica
- Universiteit van Evora, Portugal
- Prins Bernhard Cultuurfonds
- Centro Ciência Viva de Estremoz
- Centro Didattico Internazionale di Studi Archeologici di Jelsi (Cedisa)
- Nederlandse ambassade te Rome (Republiek Italië)
- Nederlandse ambassade bij de Heilige Stoel
- Nederlandse ambassade bij de instellingen van de Verenigde Naties te Rome (FAO)
- Gemeente Rome met onder andere Zétema (Mese della cultura internazionale)
- Diverse buitenlandse academies in Rome, onder meer British School, American Academy, Academia Belgica, Istituto Svedese, Villa Massimo, Académie de France Villa Medici, Österreichisches Historisches Institut Rom, Biblioteca Hertziana Max-Planck Institut für Kunstgeschichte, Istituto Svizzero
- Unione Internazionale degli Istituti di Archeologia, Storia e Storia dell'Arte in Roma
- Soprintendenza Lazio
- Soprintendenza Etruria
- Soprintendenza Molise
- Diverse Nederlandse universiteiten en hogescholen, ondermeer TU Delft
- Diverse Italiaanse universiteiten en wetenschappelijke instellingen, in het bijzonder de Università degli Studi Roma Tre, La Sapienza Università di Roma, Università di Perugia, Università della Calabria, Università di Bologna, Università del Molise
- Diverse overige Europese, Canadese en Amerikaanse universiteiten: Newcastle University, University of Oxford, Exeter University, Queens University, Saint Mary's University, University College London,
- Diverse nationale onderzoekscholen: OIKOS, Mediëvistiek, OSK, OSL, Huizinga Instituut
- Masterlanguage
- KNAW
- Akademie van Kunsten
- Mondriaanfonds
- Allard Pierson Museum (Amsterdam)
- Rijksmuseum voor Oudheden (Leiden)
- Stichting De Lage Landen
- Nederlands-Italiaanse vereniging
- Vaticaanse Musea
- Satricum museum
- Archeologisch museum Formello
- Gemeente Venosa
- Archeologische Dienst Molise
- Archeologische Dienst Basilicata
- Uitgeverij Quasar
- Roma nel Cinquecento / Fondazione Besso
- Vatican Library School
- Debatcentrum De Balie (Amsterdam)
- Klassiek Nederlands Verbond
- Ministero dei beni e delle attività culturali del turismo
- Roma Aeterna
- Associazione Italiana biblioteche sezione Lazio e Campania
- Accademia di Belle Arti di Roma
- Nederlandse School voor Openbaar Bestuur
- Werkgroep Italië Studies
- Societas Spinozana

- Stichting Landmerk
- AMUSE, Amici Municipio II (buurtvereniging)

Bijlage 6 Overzicht personeel

Situatie per 31-12-2019

Functie	Titel / naam	FTE
<i>Wetenschappelijke Staf</i>		
Interim-directeur (v.a. 1 september)	Prof. dr. E. Sterken	1
Staflid Kunstgeschiedenis	Dr. A.A. Witte	1
Staflid Geschiedenis	Dr. A. Pelgrom	1
Staflid Oudheid	Dr. T.D. Stek	1
Subtotaal wetenschappelijke staf		4
<i>Bibliotheek</i>		
Bibliotheecaris / netwerkbeheerder	J. Mente BA	1
Assistent Bibliotheecaris	A. Coccarelli	1
<i>Secretariaat</i>		
Secretaresse	A. Konkol BA	1
Financiën en gebouwenbeheer	M. Hinrichs	0.75
Secretaresse	C. Peters BA	1
Secretaresse	F. Zevenbergen MA	0.8
<i>Facilitaire Staf</i>		
Schoonmaker	M. Boukasse	1
Schoonmaker	F. Maggi	1
Subtotaal niet-wetenschappelijke staf		7.55
TOTAAL		11.55

Bijlage 7 Financiële verantwoording

Bijlage 7 Financiële verantwoording		Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
BATEN/INKOMSTEN		€	€	€
Bijdragen Penvoerder		1,503,000	1,505,800	1,468,600
Deelnemende instellingen				
	Universiteit van Amsterdam	26,519	26,519	25,626
	Rijksuniversiteit Groningen	-	-	-
	Universiteit Leiden	26,519	26,519	25,626
	Universiteit Utrecht	26,519	26,519	25,626
	Radboud Universiteit Nijmegen	26,519	26,519	25,626
	Vrije Universiteit Amsterdam	26,519	26,519	25,626
Overige instellingen		-	-	-
Buitengewone baten				
	vrijval subsidie OCW	80,000	80,000	80,000
Eigen inkomsten				
onderwijs		-	-	-
onderzoek		-	-	-
cultuur en maatschappelijke activiteiten		-	-	-
gastenverblijven		253,120	226,870	216,490
overig		35,000	1,087	307
Sponsors		-	-	-
Rente		500	-	-
Totaal baten		2,004,215	1,946,352	1,893,527
		Begroting 2019	Realisatie 2019	Realisatie 2018
LASTEN/UITGAVEN		€	€	€
Personele lasten				
Personeel (formatief)		545,500	594,861	557,946
Personeel (lokaal)		461,000	454,971	440,266
Totaal personele lasten		1,006,500	1,049,833	998,212
Materiële lasten				
Incidentele inhuur derden*		-	-	25,693
Huisvestingskosten				
afschrijvingen		157,500	133,604	167,591
huur		-	-	-
schoonmaak & onderhoud		154,900	132,839	155,184
energie		54,700	48,274	44,888
Bibliotheek		57,500	32,119	35,968
Bureaustkosten				
communicatiekosten		4,000	11,198	7,685
reiskosten		25,000	21,631	27,499
kantoorbenodigdheden		8,000	14,424	11,441
overig		75,000	76,738	132,210
Afschrijvingen		18,000	11,184	14,665
Subsidies		-	-	-
Lidmaatschappen		-	-	-
Activiteitgebonden kosten				
onderwijs		30,000	83,791	70,654
onderzoek		104,000	67,167	50,893
culturele en maatschappelijke activiteiten		6,200	43,716	55,921
studenten en bursalen		272,500	69,642	71,441
Totaal materiële lasten		967,300	746,326	871,733
Totaal lasten		1,973,800	1,796,159	1,869,945
SALDO		30,415	150,193	23,582

* Incidentele inhuur specifieke expertise (juridisch, financieel, e.d.)

Bijlage 8 Wetenschappelijke Adviesraad

Naam en titel	Instelling	Vakgebied	Aantreden	Aftreden*	Termijn
Dr. Maartje van Gelder	UvA	UHD Vroegmoderne Geschiedenis	2015	2021	2
Prof.dr. Luiza Bialasiewicz	UvA	Hoogleraar Europese Studies	2017	2020	1
Prof.dr. Catrien Santing	RUG	Hoogleraar geschiedenis van de Middeleeuwen	2017	2020	2
Prof.dr. Sabrina Corbellini	RUG	Hoogleraar geschiedenis van het lezen in premodern Europa	2017	2020	2
Prof. dr. Joanita Vroom	UL	Hoogleraar Archeologie van Middeleeuws en Vroegmodern Eurazië	2019	2021	1
Dr. Susanna de Beer	UL	UHD Griekse en Latijnse Taal en Cultuur	2019	2021	1
Prof.mr.dr. Corjo Jansen (voorzitter)	RU	Hoogleraar rechtsgeschiedenis en burgerlijk recht	2015	2021	2
Dr. Danielle Slootjes	RU	UD geschiedenis van de Late Oudheid	2017	2020	2
Dr. Ingrid Vermeulen	VU	UHD kunstgeschiedenis van de vroegmoderne tijd	2017	2020	1
Dr. Ton Derks	VU	UHD Romeinse archeologie; Latijns epigrafie	2019	2021	1
Dr. Pepijn Corduwener	UU	UD Politieke geschiedenis	2019	2021	1
Prof.dr Koen Ottenheim	UU	Hoogleraar geschiedenis van de bouwkunst	2015	2021	2
Dr. Martijn Eickhoff	NIOD	Hoofd Genootschap	2019	2021	1
Prof.dr. Charles van den Heuvel	KNAW	Hoofd afdeling Wetenschapsgeschiedenis Huygens ING	2017	2020	2
Prof.dr. Giovanna Fossati	Musea	Hoofdconservator EYE Filmmuseum	2017	2019	1
Prof.dr. Frits Scholten	Musea	Hoofdconservator beeldhouwkunst Rijksmuseum	2015	2019	1